جریده عالم

اکونومیست:

استانبول امروز پایتخت جهان عرب است

اکونومیست نوشت: ترکیه با استانبول، عظمت از دست رفته امپراطوری عثمانی را احیا می کند. استانبول امروز؛ پایتخت جهان عرب است.

این نشریه انگلیسی در این مطلب آورده است: ترکیه یک قرن پیش با فروریختن پایه‌های حکمرانی امپراطوری عثمانی خاورمیانه را از دست داد. اما امروز، استانبول بار سنگین این رسالت را بر دوش می کشد و به قطب جهان عرب تبدیل شده است.

آن جایگاه یک سده پیش خود را احیا کرده و دوباره پایتخت اعراب شده است.

شهر استانبول که تا سال ۱۹۱۸ مرکز امپراتوری عثمانی و مرکز حکمرانی بر تمام سرزمین های اعراب بود؛ اینک بعد از گذشت یک قرن، به دوران اعتلای خود نزد اعراب بازگشته است.

استانبول، امروز میزبان ۱,۲ میلیون عرب است. استانبول، امروز به کانون ازدحام دسته جمعی پناهندگان؛ مهاجران و معاندان از سرتاسر جهان عرب بدل شده است. کشور ترکیه هم اینک میزبان بیش از ۳ میلیون پناهجوی سوری است.

مختار نام یک کافه مشهور در شهر استانبول است که سوریه کوچک لقب گرفته است.این کافه کانون تجمع تمام پناهجویانی است که از کشورهایی که بهار عربی درآنها درهم کوبیده شده است فرارکرده و به ترکیه پناه آورده اند.پناهجویانی از کشورهای مصر، سوریه، یمن وسایر کشورهای عرب که تا یک‌صد سال پیش جزء قلمرو امپراتوری عثمانی محسوب می شدند.

همه این پناهجویان در فکر بازگشت به وطن‌اند.بعضی راه‌های صلح آمیز را وبعضی هم توسل به خشونت را تنها راه بازگشت به وطن توصیه می کنند. یک معاند کویتی می گوید: ظالم ها هیچگاه حاضر نمی شوند به روش مسالمت آمیز پایگاه قدرت را ترک کنند.

در میان این مهاجران؛ تنی چند از شخصیتهای سیاسی عرب هم به چشم می‌خورند.از میان آنها می توان از کاندیدای سابق ریاست جمهوری مصر، چندین تن از نمایندگان پارلمان کویت که حق شهروندی شان سلب شده است و نیز جمع کثیری از وزرای کشور یمن اشاره کرد.

ده‌ها وبسایت عرب، شبکه های تلویزیون ماهواره ای و مراکز مطالعات، در ترکیه نمایندگی دارند و پیام اعتراض و نارضایتی این قشر از جامعه عرب را به کشورهایشان ابلاغ می کنند. مقر اتحادیه رسانه های عرب در استانبول است و ۸۵۰ خبرنگار عضو آن هستند.

ترکیه از زوایایی متعدد با کشورهای عرب متمایز است. اغلب کشورهای عرب به خارجی ها مجوز شهروندی نمی دهند نه به خود افراد و نه به اولادشان ولو آنکه این خارجی‌ها متولد این کشورها باشند در آن رشد کرده باشند. اما ترکیه برعکس؛ تنها بعد از گذشت پنج سال اقامت در خاک این کشور به خارجی ها گذرنامه ترکیه را اعطا می کند. این مدت زمان حتی برای خارجی هایی که حداقل ۲۵۰ هزار دلار پول وارد ترکیه کنند، کوتاه‌تر هم می شود.

یک لبنانی مشاور آموزشی و ساکن دوبی که حاضر شده است دستمزد کمتری دریافت کند و به استانبول مهاجرت کرده است شرح می دهد: در دوبی با ما مثل یک برده رفتار می کنند. در اینجا ما ملک دیگران نیستیم.

بعضی از اعراب هم که نمی توانند ویزای یک کشور اروپایی را دریافت کنند به استانبول مهاجرت می کنند.

یکی از تقاضا کنندگان ویزای ترکیه می گوید: ترکیه یک کشوری است تقریبا مثل خود ما. مسلمان است و به وطنمان هم نزدیکتر است.

در عربستان، اگر عمل نادرستی از یک خارجی سر بزند؛ دولت تمام اموال او را مصادره می کند.

یکی از جاذبه های ترکیه برای اتباع عرب؛ نظام سیاسی آن است.

در خاورمیانه ای که کمتر آوایی از دمکراسی به گوش می رسد، ترکیه کشوری است با یک نظام دمکراتیک که هرچند از زاویه نگاه اروپایی ها معیوب است؛ اما در نظر اکثر رژیم های عرب و کشورهای منطقه؛ یک معیار است.

روزنامه دیلی صباح بررسی کرد

روابط ترکیه و آمریکا پس از آزادسازی کشیش برنسون

ستون نویس روزنامه دیلی صباح ترکیه معتقد است که این کشور هنوز مهمترین بازیگر منطقه‌ای است که می تواند آمریکا را قادر کند تا اعتبار و سابقه خود در خاورمیانه حفظ کرده و از آن حراست کند.

دادگاهی در ترکیه آندرو برنسون، کشیش آمریکایی را به جرم «مشارکت با سازمان‌های تروریستی» به سه سال و یک ماه و ۱۵ روز زندان محکوم کرد. اتهامات جاسوسی به‌واسطه شهادت شاهدان متعدد پرونده به اثبات رسیده بود.

دادگاه پس از اینکه روزهای حبس برنسون پیش از برگزاری دادگاه را به حساب دوره محکومیت وی گذاشت، در نهایت هفته پیش وی را آزاد کرد. به بیان دیگر مردی که نقطه مرکزی تنش جدید بین آمریکا و ترکیه بود، بدون اینکه از محکومیت خود تبرئه شود، پس از گذراندن دوره محکومیت آزاد شد. دادگاه در موردی مشابه دستور به زندانی کردن انیس بربروگلو داده است. قرار است دادگاه تجدید نظر پرونده وی را نیز مورد بازبینی قرار دهد. دادگاه برنسون تنها یک مجادله حقوقی نبود و به سرعت تبدیل به پرونده‌ای سیاسی شد که روابط آمریکا و ترکیه را وارد تنش کرد. رییس جمهور آمریکا تحت فشار کلیسای پروتستان آمریکا، ترکیه را در توییتر مورد حمله قرار داد و دو تن از اعضای کابینه اردوغان را مورد تحریم قرار داد. با احتساب این معادلات، دادگاه روز جمعه توانست یکی از موارد تنش‌زا در روابط دو کشور را حل و فصل کند. بدون شک ترامپ این آزادسازی را به عنوان یک پیروزی سیاسی به نام خود خواهد زد و از دل آن پیش آغاز انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا آرای طرفداران کلیسای پروتستان این کشور را درو خواهد کرد. این پرونده و نحوه مدیریت آن در هر صورت تبدیل از منظر افکار عمومی مورد مداقه قرار خواهد گرفت، اما نکته مثبت این پرونده آن است که ترکیه توانست این تنش سیاسی را در چارچوب نظام قضایی خود به نتیجه مطلوب برساند.

ستون‌نویس روزنامه دیلی صباح ترکیه معتقداست که این کشور هنوز مهمترین بازیگر منطقه‌ای است که می‌تواند آمریکا را قادر کند تا اعتبار و سابقه خود در خاورمیانه حفظ کرده و از آن حراست کند

در نهایت از بین رفتن این مساله تنش‌زا بین دو کشور باعث بهبود روابط دوجانبه آمریکا و ترکیه خواهد شد؛ این پرونده دیپلماسی مقامات ارشد دو کشور را به بن‌بست رسانده بود. حبس هاکان آتیلا، بانکدار ترک، مشکلات موجود در اجرایی کردن توافق منجاب، ادامه حمایت نظامی آمریکا از شبه‌نظامیان نظامیان مدافع خلق، زیرشاخه نظامی حزب اتحاد دموکراتیک، طرح ترکیه برای خرید سامانه ضدموشکی S400 از روسیه، نااطمینانی‌های به وجود آمده در مورد تحویل جنگنده‌های F35 والبته تحریم‌های آمریکا علیه ایران که از ماه آینده اجرایی خواهد شد ادامه لیست طولانی مسائلی است که دو کشور در مورد آن موضع مشترکی ندارند.

بنابراین نویسنده دیلی صباح معتقد است دو کشور پس از فائق آمدن بر مساله برنسون باید زمینه را برای گفتگوهای بیشتر آماده کنند.

پیش از هر چیز رهبران دو کشور باید دیداری رودررو برگذار کرده و **مردی که نقطه مرکزی تنش جدید بین آمریکا و ترکیه بود، بدون اینکه از محکومیت خود تبرئه شود، پس از گذراندن دوره محکومیت آزاد شد. دادگاه در موردی مشابه دستور به زندانی کردن انیس بربروگلو داده است**

روابط خود را ترمیم کنند. با مطرح شدن پرونده خاشقجی در ترکیه، عدم توانایی همکاری آمریکایی‌ها با ترک‌ها خود در حال تبدیل شدن به معضلی جدید است.

ولیعهد عربستان می تواند با انبار کردن اسلحه‌های آمریکایی، منافع کوتاه مدت واشنگتن را تامین کند. اما آمریکا باید به یاد داشته باشد که ترکیه می تواند در خاورمیانه، دریای سیاه و شرق دریای مدیترانه شریک استراتژیک این کشور باشد، خصوصا در جایی که روسیه هر روز بیشتر نفوذ پیدا می کند. علاوه بر این روابط تیره و تار ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس هر لحظه ممکن است به تنش‌های عمیق‌تر تبدیل شود؛ این موضوع می تواند پای آمریکا را مجددا به منجلاب خاورمیانه باز کند و یا از طرف دیگر، این کشور را از منطقه دور تر کند.

علاوه بر این تعادل قدرت در سوریه در آینده مطمئنا به ضرر آمریکا ادامه پیدا خواهد کرد.

خبر

داستان بازداشت پنج ژنرال در الجزایر

رئیس جمهوری الجزایر که همزمان وزیر دفاع این کشور نیز هست، از اوایل تیرماه گذشته به صورت ناگهانی، اقدام به برکناری برخی فرماندهان نظامی عالی رتبه این کشور کرد که این باعث ایجاد سوالات زیادی در خصوص علل این برکناری‌ها شد.

سرلشکر «عبدالغنی هامل» رئیس پلیس این کشور که از سال ۲۰۱۰ عهده‌دار این منصب بود، پنجم تیرماه برکنار شد. پس از وی، سرلشکر «مناد نوبه» فرمانده ژاندارمری این کشور به فاصله ۱۰ روز و سپس فرماندهان نظامی برخی مناطق مانند منطقه یکم و دوم برکنار شدند که این باعث دامن زدن برخی رسانه‌ها به شایعات شد.

برخی رسانه‌ها آن زمان، این برکناری‌ها را با انتخابات ریاست جمهوری مرتبط دانستند هرچند که هیچ بحثی در مورد تلاش برای کودتا در رسانه‌ها مطرح نبود، علاوه بر این، این افراد هم به هیچ عنوان به عنوان نامزدهای احتمالی انتخابات ریاست جمهوری مطرح نبودند، برخی دیگر نیز آن‌ها را به فساد مالی متهم کردند اما روایت مقام‌های رسمی به گونه‌ای دیگر بود و اعلام شد این تغییرات امری عادی است و هدف استفاده از دیگر ظرفیت‌های موجود در نیروهای مسلح این کشور است.

وزارت دفاع الجزایر آن زمان اعلام کرد تغییرات اخیر در ارتش در چارچوب اصل جابجایی نیروها و بر اساس معیار شایستگی و لیاقت انجام شده است و از سوی دیگر «احمد اویحیی» نخست‌وزیر این کشور گفت، این تغییرات امری عادی است و رئیس جمهوری با استفاده از اختیارات خود به عنوان رئیس جمهوری و وزیر دفاع دست به این کار زده و ربطی به جریان کشف ۷۰۲ کیلوگرم کوکائین (که برخی رسانه‌ها، نظامیان و فرزندان آن‌ها را به دست داشتن در قاچاق آن متهم کردند) یا انتخابات ریاست جمهوری ندارد.

تارنمای شبکه تلویزیونی خصوصی «النهار» الجزایر مدتی پس از برکناری این فرماندهان اعلام کرد، سرلشکر «سعیدبای» فرمانده پیشین منطقه دوم نظامی ممنوع السفر شده و با این حال همراه با خانواده‌اش به فرانسه رفته است و این باعث شده سرهنگ «مصطفی لهبیری» رئیس پلیس جدید الجزایر، دستور تحقیق در مورد چگونگی خروج او از فرودگاه بین المللی «هواری بومدین» پایتخت را صادر کند اما همین رسانه اعلام کرد ژنرال بای چند روز بعد به کشور بازگشت و پس از آن قاضی دادگاه نظامی دستور مصادره گذرنامه وی و چهار فرمانده عالی رتبه دیگر را صادر کند.

تارنمای ALG24 نیز چندهفته پیش نوشت، گذرنامه «مناد نوبه» فرمانده سابق ژاندارمری، «سعیدبای» فرمانده پیشین منطقه دوم نظامی، «عبدالرزاق شریف» فرمانده سابق منطقه چهارم نظامی، «حبیب‌شنتوف» فرمانده پیشین منطقه نظامی اول و «بوجمعه بوداو» مدیر پیشین امور مالی وزارت دفاع از آن‌ها گرفته شده است و اتهام‌هایی مبنی بر فساد مالی به آن‌ها وارد شده است. پس از این اخباری در مورد این فرماندهان سابق منتشر نشد تا اینکه روز یکشنبه شبکه النهار بار دیگر اعلام کرد قاضی تحقیق دادسرای نظامی شهر «البلیده» دستور بازداشت موقت سرلشکر الحبیب شنتوف فرمانده پیشین منطقه نظامی اول، سرلشکر عبدالرزاق شریف فرمانده پیشین منطقه نظامی چهارم، سرلشکر سعیدبای فرمانده پیشین منطقه نظامی دوم، سرلشکر بوجمعه بودواور مدیر پیشین اداره ملی وزارت دفاع و سرلشکر مناد نوبه فرمانده پیشین ژاندارمری را صادر کرده است. النهار افزود، این پنج ژنرال که بنا بر دستور ریاست جمهوری از منصبشان برکنار شده‌اند، با اتهاماتی مانند فساد و سوءاستفاده از پستشان مواجه‌اند.

شبکه تلویزیونی خصوصی البلاد نیز در این خصوص اعلام کرد برای نخستین بار در تاریخ الجزایر از زمان استقلال (سال ۱۹۶۲) دستور بازداشت موقت پنج ژنرال صادر شده است و این افراد تا زمان تکمیل تحقیقات در بازداشتگاه به سر می برند.

هنوز اتهام های این فرماندهان نظامی سابق به صورت دقیق اعلام نشده است و تا زمان رای نهایی دادگاه که رسانه‌های الجزایری ادعا کرده‌اند به زودی برگزار می شود، باید منتظر ماند. وزارت دفاع الجزایر و منابع رسمی هنوز این خبر را تکذیب یا تایید نکرده‌اند اما در هر حال به نظر می رسد مقام های این کشور در مبارزه با هر نوع فسادی جدی هستند.

اگر اتهام های این افراد ثابت شود، بعید نیست پای افراد دیگری نیز به میان کشیده شود بنابراین باید منتظر نتایج تحقیقات مقام‌های ذیصلاح این کشور در این خصوص ماند.

نگاه طنز عراقی‌ها به موضوع ناپدید شدن خاشقجی

مرگ یا دستکم ناپدیدن شدن جمال خاشقجی، فعال رسانه‌ای سعودی بهانه ای برای نگاه طنزآمیز و تمسخر آلود عراقی ها به این قضیه شده به ویژه اینکه آمریکا این موضوع را دستمایه جدیدی برای دوشیدن بیشتر رژیم سعودی کرده است. رسانه های عراق در طول روزهای گذشته درباره مرگ جمال خاشقجی، کاریکاتورهای استهزاء آمیزی از ذلت آل سعود در برابر دونالد ترامپ، رییس جمهور آمریکا به نمایش گذاشته اند اما بعضی از این کاریکاتورها بیش از موارد دیگر توجه برانگیز شده و در صفحات اجتماعی و کمپین های خبری دست به دست می شود. یکی از این کاریکاتورها، ترامپ را در کنار ملک سلمان بن عبدالعزیز نشان می دهد که رییس جمهور آمریکا خطاب به پادشاه سعودی می گوید: اگر ۵۰۰ میلیارد دلار دیگه بدی، میگم که خاشقجی در خارج از کنسولگری سعودی به قتل رسیده و اگه بکنیش یک هزار میلیارد، ایران را متهم به قتل خاشقجی می کنم! ملک سلمان هم با نگاه ذلت باری خطاب به ترامپ می گوید: دو هزار میلیارد دلار می دم نام حزب الله (لبنان) و حوثی ها (یمن) را هم اضافه کن!

یکی دیگر از کاریکاتورها ترامپ را به صورت خانه کعبه نشان می دهد که محمد بن سلمان ولیعهد سعودی و محمد بن زاید آل نهیان ولی عهد ابوظبی دور او طواف می کنند و بانگ می زنند النفط لک والقدس لک، لاشریک لک (نفت مال تو و قدس هم مال تو، هیچکس در آنها شریکت نیست!).

خبر گزاری نون نزدیک به عتبه حسینی نیز در یادداشتی نسبتا طنز گونه روز دوشنبه نوشته است که عربستان سعودی پایبندترین کشور به تعهداتش است و با توجه به اینکه این کشور به آنچه کنگره آمریکا یا مجلس اعیان انگلیس یا کنیست رژیم صهیونیستی بر او دیکته می کنند، پایبند است، برای چه این همه تحت فشار است؟! این خبر گزاری ادامه داده است: ملک سلمان و ولی عهدش بن سلمان همچنان متعهد به پیمانی هستند که ملک عبدالعزیز آل سعود با دستخط خود برای انگلیس (در سال ۱۹۱۵) نوشت مبنی بر اینکه: به درخواست انگلستان هیچ منعی در دادن سرزمین فلسطین به یهودیان بینوا نمی بینم. به نوشته نون، برای بن سلمان زشت است که حرف پدربزرگش را زیر پا بگذارد زیرا آن موقع به دروغ گویی و خیانت محکوم می شود! بعضی از شخصیت های سیاسی و رسانه‌ای عراق نیز به دلیل اینکه در طول روزهای گذشته در قضیه خاشقجی و قضایای دیگر منتقد رژیم سعودی بودند، صفحات آنها به درخواست این رژیم در شبکه های اجتماعی بسته شده است.

یکی از این شخصیت‌ها وجیه عباس روزنامه نگار معروف طنزنویس عراقی و نماینده فعلی در پارلمان عراق است که به دلیل انتقاد مستمر از رژیم سعودی به ویژه سیاست های بن سلمان و پدرش، صفحه اش در شبکه‌های اجتماعی بسته شده است. وجیه عباس در صفحه شخصی اش نوشته است که به امر شتر سعودی، صفحه شخصی ام در توییتر بسته شده است!

عباس فعالیت خود را متوقف نکرده و یک صفحه جدید ایجاد کرده و یکی از تازه ترین نوشته هایش درباره مرگ خاشقجی که همانند همیشه با زبان نیشدار طنز همراه است گفته است: دوربین های بسته سعودی در دو حادثه نشان دادند که نابینا هستند، یکی حادثه قتل حاجی عراقی در حرم مکی در حج امسال و دیگری قتل خاشقجی در داخل کنسولگری عربستان سعودی در ترکیه!

یک حاجی عراقی امسال در حرم مکی به طرز ابهام آلودی از بالای پشت بام حرم مکی خود را به داخل حرم پرتاب کرد و جان باخت که رسانه ها و افراد مطلع عراقی گفتند حادثه قتل عمد بوده و به رغم درخواست عراق برای مشاهده نوارهای ضبط شده از دوربین های حرم مکی، اما سعودی ها مدعی شدند که دوربین های بسته در لحظه حادثه از کار افتاده بودند!